

”Bättre matchning till yrkesutbildning behövs”

Det finns långt fler behöriga sökande än antagna till tekniska utbildningar. Det är tydligt att teknikintresse på olika nivåer behöver tas till vara, skriver Kerstin Lindell och Stephan Muehler i en slutreplik.

I en replik skriver generaldirektören på Myndigheten för yrkeshögskolan Thomas Persson att det finns överskott på teknisk utbildning eftersom det finns outnyttjade platser på YH. Den bild som myndigheten kommunicerar i sin officiella statistik är en annan. Enligt myndighetens egen årsstatistik finns det 13 000 behöriga sökande men cirka 9 000 platser och något färre antagna till byggteknik, IT och verkstadsteknik.

Thomas Persson har en snävare syn på vad som är teknik och menar att IT och bygg inte ska ses som teknikämnen. Det kan man såklart tycka – vi följde bara den syn man exempelvis har på landets tekniska högskolor. Men likafullt bekräftar hans egna tal att det finns fler behöriga sökande än antagna. Till området tillverkning söker 4 889 behöriga personer medan det skapas 3478 platser, skriver Persson. Med andra ord är det så att 30 procent av de som söker till det som enligt Thomas Persson definieras som teknik är behöriga, men har ingen plats.

Att det dessutom – trots ett stort söktryck – enligt Persson finns platser som inte blir utnyttjade vittnar om att det finns ett matchningsproblem i modellen. Det finns personer som är behöriga och motiverade, men som inte fångas upp. Det är detta vi vill uppmärksamma.

Om vi håller oss till YH så är ju tillgängligheten på YH-utbildningar är inte alldeles enkel att följa, men exempelvis är tillgången till utbildningar per sysselsatt nära nog bara hälften så stor i tunga teknikregioner som arbetsmarknadsregionerna Växjö och Kalmar som i riket i övrigt. Eftersom 90 procent av företags rekryteringar enligt våra enkäter sker lokalt är det problematiskt i sig.

Idag har vi ju en modell där variansen i YH ska ske genom att skolorna har kort planeringshorisont och tvingas söka om med täta intervaller. I alla andra delar av utbildningssystemet har skolorna möjlighet att driva utbildning tills vidare, baserat givetvis på deras förmåga att skapa resultat. Ska vi få bättre resultat behöver vi sannolikt en mer långsiktig modell. Med lokalt närvarande skolor över tid ökar möjligheten att matcha mot företagens konkreta behov baserat på långfristiga relationer.

Kanske kan man här lära av den dimensionering av yrkesutbildning som är vanlig i andra länder – där detta regleras av det faktiska behovet på företagen, genom att yrkesutbildning kan vara en anställningsform.

Men det som är poängen här är att detta tyder på en outnyttjad potential. Det visar ju även Perssons replik. Det är möjligt att en andel av denna behöriga sökande inte hör hemma hos YH. Det antyder att termen behörig är delvis felaktig och att dessa personer ska erbjudas en

annan form av utbildning. Men det kräver kanske att vi funderar på hur vi hittar en form som förenar denna grupp med företagets behov.

Vi tror att teknikintresse på olika nivåer behöver tas till vara – och att vi behöver anpassa utbildningsmodellerna efter detta.

Kerstin Lindell

vice ordförande i Sydsvenska Industri- Handelskammaren och initiativtagare till Årets Tekniker. VD, Bona

Stephan Mühler

vd, Sydsvenska Industri- och Handelskammaren